

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14CoPr/13/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1423202886
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Krajčová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2025:1423202886.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte v zložení: predsedníčka senátu JUDr. Michaela Krajčová a členovia senátu JUDr. Darina Kriváňová a JUDr. Natália Kolláriková, v právnej veci žalobcu: L. U., W.. XX.XX.XXXX, F. H. XXX, zast. JUDr. Michal Ďubek, PhD., advokát, so sídlom Dostojevského rad 1, Bratislava, IČO: 54 348 056, proti žalovanému: Slovenská republika zast. Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 00 151 866, o zaplatenie náhrady 8.865,20 eur, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Mestského súdu Bratislava IV zo dňa 12. decembra 2024, č.k. 38Cpr/2/2023-127, takto

rozhodol:

I. Krajský súd v Bratislave rozsudok Mestského súdu Bratislava IV, č.k. 38Cpr/2/2023-127, zo dňa 12. decembra 2024, vo výroku I., ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 6.000,- eur a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku p o t v r d z u j e.

II. V napadnutom výroku o trovách konania rozsudok Mestského súdu Bratislava IV, č.k. 38Cpr/2/2023-127, zo dňa 12. decembra 2024, m e n í tak, že žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

III. Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Bratislava IV rozsudkom č. k. 38Cpr/2/2023-127 zo dňa 12. decembra 2025, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.000,- eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.) a žalovanému uložil aj povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 35,36 % (výrok III.).

2. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že mu vznikla škoda v dôsledku porušenia práva Európskej únie, konkrétne porušením Smernice európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, ktorá bola žalovaným nesprávne implementovaná (resp. nebola v časti implementovaná) do vnútroštátneho poriadku Slovenskej republiky. Uviedol, že je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru, pričom štátnu službu vykonáva v služobnom pomere v súlade s príslušnými ustanoveniami ZoHaZZ. Je v stálej štátnej službe v hodnosti práporčík, vo funkcii hasič - záchranár, v rámci Hasičského a záchranného útvaru hlavného mesta Bratislava, na Hasičskej stanici v Bratislave V, pričom do HaZZ bol prijatý na základe vymenovania do služby dňa 03.06.2009, ku dňu 01.07.2009. Služobný čas má rozvrhnutý nerovnomerne tak, že týždenný pracovný čas sa skladá zo 16 hodinových pracovných zmien, po ktorých nasleduje určená 8 hodinová služobná pohotovosť

na pracovisku. Služobné pohotovosti sú určované na čas nočných hodín, pričom v prípade vyhlásenia poplachu počas služobnej pohotovosti sa mení služobná pohotovosť za prácu nadčas (počas trvania výjazdu). V mieste výkonu služby žalobcu sa striedajú tri hasičské zmeny, každý tretí deň odsluží každá pracovná zmena 24 hodín a následne majú dva dni voľna. Aj počas neaktívnej časti služobnej pohotovosti sa musí zdržiavať na pracovisku, z tohto sa nesmie vzdialiť, musí byť vždy počas celej doby neaktívnej časti pracovnej pohotovosti pripravený na vykonanie zásahu, a to do jednej minúty. Napriek uvedenému sa mu však neaktívna časť pracovnej pohotovosti nezapočítava do fondu pracovného času, čo znamená, že napriek tomu, že v kalendárnom mesiaci odpracuje napr. 241 hodín, do fondu pracovného času sa mu započíta len 178 hodín a pod.; preto sa potom javí, že jeho priemerný týždenný pracovný čas neprekračuje 48 hodín, čo je v rozpore so skutočnosťou. Na základe vyššie uvedených skutočností je teda zrejmé, že jeho priemerný týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia značne presahoval nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ tak, ako to stanovuje § 85 ods. 2 ZoHaZZ, ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b) Smernice.

Zároveň poukázal na relevantnú právnu úpravu, najmä čl. 6 Smernice:

„Členské štáty prijímajú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov:

a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi;

b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.“ a čl. 16 písm. b) Smernice:

„Členské štáty môžu ustanoviť: b) pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace.“; ďalej na ustanovenia ZoHaZZ, najmä § 85 ods. 1, ods. 2, § 86 ods. 1, § 91 ods. 1, § 92 ods. 1, 2.

Považoval za dôležité poukázať na prednosť práva EÚ pred vnútroštátnym právom. Zodpovednosť členských štátov a ich orgánov pri aplikácii práva EÚ vychádza zo zásady prednosti práva EÚ, teda zo zásady, že právne predpisy EÚ majú prednosť pred vnútroštátnymi predpismi členských štátov. Je pritom nevyhnutné zdôrazniť, že zodpovednosť štátu v prípade porušenia práva EÚ je absolútna a objektívna, členský štát teda nemá k dispozícii žiadne exkulpačné ani liberačné dôvody, a to bez ohľadu na to, ktorý orgán konajúci v mene členského štátu škodu spôsobil. Povinnosť súdov Slovenskej republiky dodržiavať právo EÚ je pritom explicitne zakotvená aj v právnom poriadku Slovenskej republiky (najmä čl. 144 ods. 1 v spojení s čl. 7 ods. 2 a 5 Ústavy SR) a vyplýva aj z konštantnej judikatúry Súdneho dvora EÚ.

Poukázal na konkrétny výklad SD EÚ vo vzťahu k čl. 6 Smernice, ktorý ustanovuje maximálny týždenný pracovný čas, a to predovšetkým na referenčné rozhodnutie SD EÚ, sp. zn. C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß. V danej veci SD EÚ uviedol, že „článok 6 písm. b) smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy, a od ktorej sa v prípade neprebratia článku 22 ods. 1 tejto smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchyliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka“. Z predmetného rozhodnutia je zrejmé, že čl. 6 písm. b) Smernice má priamy účinok, čo pre jednotlivca znamená priamu možnosť uplatnenia daného článku pred vnútroštátnym súdom.

Formálne sa síce javí, že ZoHaZZ by mal byť v súlade so Smernicou, čo však nie je pravdou, a to z dôvodu, že ZoHaZZ umožňuje služobnému úradu, aby služobný čas príslušníka HaZZ bol rozvrhnutý tak, že tento pravidelne a de facto sústavne prekračuje Smernicou stanovený maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. Základným problémom je v obsahu pojmu „pracovný čas“ tak, ako ho na jednej strane stanovuje Smernica a judikatúra Súdneho dvora, a ako ho na druhej strane upravuje ZoHaZZ. Pojem „pracovný čas“ uvedený v Smernici, je autonómnym pojmom práva európskej únie, ktorý treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel Smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Súdny dvor zároveň vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že rozlišovanie je binárne - buď je určitý čas pracovným časom, alebo nie je. Zároveň Súdny dvor vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že čas pracovnej (služobnej) pohotovosti treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času, pričom rozhodujúcim faktorom pre záver, či sú naplnené znaky pojmu „pracovný čas“ je skutočnosť, že pracovník je povinný byť prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a musí mu byť k dispozícii v prípade potreby.

ZoHaZZ vymedzuje „služobný čas“ v ustanovení § 85 ods. 1 a 2. Ďalej upravuje podmienky výkonu štátnej služby príslušníkov HaZZ v ustanoveniach § 86- § 94, v ktorých vymedzuje pojmy ako: nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, prestávky v štátnej službe, nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami, dĺžka nepretržitého odpočinku v týždni, dni služobného pokoja, štátna služba nadčas, služobná pohotovosť a dovolenka. Zo žiadneho ustanovenia ZoHaZZ však nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času, pričom v skutočnosti sa tento čas služobnej pohotovosti nezapočítava do pracovného času príslušníka HaZZ. Naopak, z ustanovení § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1 ZoHaZZ jednoznačne vyplýva, že zákon rozlišuje medzi (i) vykonávaním štátnej služby hasiča v rámci služobného času a (ii) vykonávaním štátnej služby hasiča v rámci určenej služobnej pohotovosti, pretože služobná pohotovosť hasiča v zmysle ZoHaZZ bezprostredne nadväzuje na služobný čas hasiča. Služobná pohotovosť hasiča sa v zmysle ZoHaZZ do služobného času hasiča nezapočítava. Na tomto mieste podotkol, že Zákonník práce vo svojej prílohe č. 2 v rámci zoznamu preberaných právne záväzných aktov EÚ, rovnako ako ZoHaZZ, uvádza, že došlo k prebratiu Smernice. Avšak, na rozdiel od ZoHaZZ v Zákonníku práce došlo k prebratiu Smernice aj v materiálnom zmysle, nakoľko § 96 ods. 2 Zákonníka práce výslovne ustanovuje, že: „Čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas.“ Nakoľko ZoHaZZ v § 193 ods. 1 vylúčil aplikáciu § 96 ZP na príslušníkov HaZZ, ide zo strany Slovenskej republiky o flagrantly a ničím neodôvodnené porušenie práva EÚ. Na základe vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že ZoHaZZ umožňuje služobnému úradu (zamestnávateľovi) rozvrhnúť príslušníkovi HaZZ jeho služobný (pracovný) čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v článku 6 písm. b) Smernice, a to v dôsledku skutočnosti, že služobná pohotovosť nie je podľa ZoHaZZ považovaná za súčasť služobného (pracovného) času príslušníka HaZZ a je teda daný rozpor ZoHaZZ s článkom 6 písm. b) Smernice, nakoľko umožňuje služobnému úradu, aby služobný čas príslušníka HaZZ bol rozvrhnutý tak, že tento pravidelne a de facto sústavne prekračuje Smernicou stanovený maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. Žalobca teda počas žalovaného obdobia odpracoval viac, než povoľuje článok 6 písm. b) Smernice.

K aktívnej vecnej legitímácii uviedol, že z rozhodnutia SD EÚ vo veci Günter Fuß vyplýva, že článok 6 písm. b) Smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi, čo súdny dvor potvrdil aj vo výroku 1. tohto rozsudku. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitímáciu, z ustálenej judikatúry SD EÚ vyplýva, že zodpovednosť štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripísateľné, je súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. V zmysle judikatúry SD EÚ môže náhradu takejto škody spôsobenej jednotlivcovi zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj samotný štát, pričom právo Únie nijako nebráni tomu, aby mohla zodpovednosť verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát. Poškodený jednotlivec má právo na náhradu škody vzniknutej porušením únieového práva zo strany štátu v prípade, ak sú splnené tri podmienky:

a) že cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné,

b) existencia škody,

c) priama príčinná súvislosť medzi týmto porušením a škodou, spôsobenou poškodeným jednotlivcom.

K samotnému splneniu predpokladov zodpovednosti žalovaného za škodu z dôvodu porušenia práva EÚ uviedol, že v zmysle judikatúry SD EÚ majú byť splnené vyššie uvedené tri základné požiadavky, pričom vo vzťahu k prvej podmienke mal za to, že článok 6 písm. b) Smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia. Z článku 22 ods. 1 Smernice ďalej vyplýva, že od uvedenej povinnosti sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, ak ide o také činnosti, akou je činnosť hasičov. Z judikatúry SD EÚ taktiež vyplýva, že porušenie práva Únie zahŕňa zjavné a závažné prekročenie hraníc voľnej úvahy členskými štátmi, pričom zložky, ktoré majú byť v tejto súvislosti zohľadnené, sú predovšetkým stupeň jasnosti a presnosti porušenej právnej normy, ako aj rozsah miery voľnej úvahy, ktorý porušená norma ponecháva vnútroštátnym orgánom.

Žalobca počas žalovaného obdobia pracoval nad stanovený limit vyplývajúci z článku 6 písm. b) Smernice, ide teda o zjavné porušenie judikatúry Súdného dvora, a preto sa toto porušenie musí považovať za dostatočne závažné porušenie práva Únie.

Pokiaľ ide o existenciu škody, v danom prípade porušením článku 6 písm. b) Smernice v prvom rade bolo a je porušované právo žalobcu na ochranu zdravia, ktoré je ako jedno z najvýznamnejších osobnostných práv upravené aj v čl. 40 Ústavy SR. Zároveň boli porušované osobnostné práva

žalobcu na súkromie a rodinný život, ktoré garantuje čl. 19 ods. 2 Ústavy SR. Dlhoročne dochádzalo k porušovaniu osobnostných práv žalobcu na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity, spočívajúce v porušení práva na primeranú dobu odpočinku, ako aj k porušeniu práva na súkromie a rodinný život, v príčinnej súvislosti s tým, že mu vnútroštátnou právnou úpravou nebola poskytnutá ochrana v zmysle Smernice a vo výsledku musel na úkor svojho odpočinku, súkromia a rodinného života po práci reálne odpracovať viac, ako v zmysle Smernice odpracovať mal a mohol. V dôsledku porušovania práva na maximálne 48 hodinový týždenný pracovný čas prichádza o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším, rodine, priateľom, záľubám resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s pracovným zaradením žalobcu. Vzhľadom na fyzickú a psychickú náročnosť tejto práce je prítomnosť dostatok času na oddych nevyhnutný.

Medzi porušením článku 6 písm. b) Smernice a škodou vo forme nemajetkovej ujmy je zjavne daná príčinná súvislosť, pretože ak by žalovaný správne prebral ustanovenie čl. 6 písm. b) Smernice do ZoHaZZ, nedošlo by k porušeniu práva žalobcu na maximálny 48-hodinový týždenný pracovný čas a teda nedošlo by ani k strate času odpočinku, na ktorý by mal žalobca nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením Smernice dodržaný.

Náhradu nemajetkovej ujmy si vyčíslil s prihliadnutím na skutočnosť, že každou hodinou odpracovanou nad rámec Smernice dochádza u žalobcu k zásahu do jeho osobnostných práv, najmä do práva na súkromie a rodinný život, ako aj do práva na ochranu zdravia. Pri ohodnotení danej hodiny treba taktiež osobitne zvýrazniť tú skutočnosť, že nejde o akúkoľvek hodinu, ale o hodinu, ktorá nasleduje po vyčerpaní 48 hodín z týždňa, teda po odpracovaní maximálne prípustného pracovného času stanoveného Smernicou. Ako prílohu k žalobe pripojil podrobnú tabuľku s výpočtom nároku, v ktorej sú zakomponované všetky potrebné vstupné údaje z výplatných pásov. Pokiaľ ide o referenčné obdobie, ide o stanovený časový úsek, v rámci ktorého dochádza k spriemerovaniu odpracovaných hodín na účely zistenia, či došlo alebo nedošlo k prekročeniu max. prípustného pracovného času. Súčet celkových súm za jednotlivé referenčné obdobia od prvého polroku 2020 až do druhého polroku 2022 predstavuje nárok požadovaný žalobcom, a to 8.865,20 eur.

K náhrade trov konania poukázal na skutočnosť, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania vo veciach, kedy priznanie konkrétnej sumy závisí od voľnej úvahy súdu (typicky sú to práve konania o náhradu nemajetkovej ujmy) je potrebné vychádzať z názoru, že procesný úspech sa posudzuje len vo vzťahu k výsledku sporu ohľadne základu nároku, preto skutočnosť, že prípadne môže dôjsť aj k čiastočnému zamietnutiu žaloby, nemá na rozhodnutie o trovách konania žiadny vplyv. Na základe uvedeného teda navrhol rozhodnúť v súlade s žalobným návrhom.

3. Žalovaný uviedol, že rozsah pôsobnosti Smernice je pozitívne vymedzený v čl. 2 ods. 1 Smernice, ako aj negatívne vymedzený v čl. 2 ods. 2 Smernice. Vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času sa Smernica na služobný pomer príslušníkov HaZZ nevzťahuje v plnom rozsahu, preto jej ustanovenia nemohli byť porušené tak, ako to tvrdí žalobca. Štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykonávajúcej zásahovú činnosť (ktorá je špecifická nerovnomerným rozvrhnutím služobného času, na ktorý priamo nadväzuje určená služobná pohotovosť), možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti Smernice v článku 2 ods. 2 Smernice.

Vyjadril sa aj k nedostatku svojej pasívnej vecnej legitímácie, pričom mal za to, že žalobu pre netransponovanie Smernice, resp. pre nesprávnu transpozíciu Smernice môže podať európska Komisia na SD EÚ a fyzická alebo právnická osoba, ktorá bola týmto priamo dotknutá, t. j. došlo k porušeniu/poškodeniu jej práv, a to na vnútroštátny súd členského štátu európskej únie. Žalobca však nežaloval svojho zamestnávateľa, ale štát v mene ktorého koná ten ústredný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor, čo je zásadný rozdiel v označení žalovaného, teda v jeho pasívnej vecnej legitímácii. Navyše, ak mal žalobca za to, že mu zamestnávateľ určoval pohotovosť nad Smernicou povolený limit, mal na túto skutočnosť upozorniť svojho nadriadeného v súlade s § 69 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z. a žiadať, aby mu táto nebola určovaná z dôvodov, ktoré v žalobe uvádza. Žalovaný mal za to, že Slovenská republika a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky sú dva samostatné a nezávislé subjekty právnych vzťahov, preto podľa žalovaného nie je možné dospieť k inému záveru, než že posúdenie ich zodpovednosti za prípadný vznik škody ako dôsledok výkonu určitých práv, nie je možné zamieňať.

Namietal aj premlčanie časti žalovaného nároku, konkrétne za obdobie od januára 2020 až do mája 2020, nakoľko žaloba bola podaná až dňa 26.06.2023, t. j. viac ako tri roky od momentu, kedy malo dôjsť k údajnému zásahu do žalobcových práv.

Z hľadiska maximálneho počtu odslúžených hodín týždenne vzhľadom na referenčné obdobia, bola Smernica transponovaná správne. V zmysle čl. 2 ods. 1 Smernice je pracovným (služobným) časom akýkoľvek čas, počas ktorého zamestnanec pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade so vnútroštátnymi právnymi predpismi. Do služobného času teda spadá samotný výkon pracovných úloh na pracovisku na základe pokynov zamestnávateľa, ako aj zdržiavanie sa na pracovisku k dispozícii zamestnávateľa na základe jeho nariadenia, napr. vo forme pracovnej pohotovosti. Podľa ustálenej judikatúry SD EÚ je totiž rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu „pracovný čas“ aj v pohotovostnej službe, ktorú pracovník vykonáva na svojom pracovisku, skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. Tieto povinnosti je preto potrebné považovať za výkon činnosti tohto pracovníka. Pracovný čas teda v sebe zahŕňa riadny pracovný čas, prácu nadčas a pracovnú pohotovosť na pracovisku. V prípade domácej pohotovosti Súdny dvor rozhodol, že do maximálneho týždenného pracovného času sa zarátava iba čas skutočného výkonu práce pre zamestnávateľa. Zmysel článku 2 ods. 1 Smernice je transponovaný v štvrtej hlave zákona č. 315/2001 Z. z. v ustanoveniach § 85 a nasl. upravujúcich služobný čas hasičov, služobnú pohotovosť, štátnu službu nadčas a dovolenku. Tieto ustanovenia definujú pracovný čas ako úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definuje pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Ustanovenia § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z.). Pri nariadenej služobnej pohotovosti v štátnej službe podľa § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. ide o služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené napríklad aj vo výške peňažnej náhrady za čas tejto služobnej pohotovosti v štátnej službe. Žalobca zrejme v tejto súvislosti opomenul, že ním citované ustanovenia zákona, najmä § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1, rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z.) a slová v § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. len vystihujú časovú kontinuitu medzi výkonom štátnej služby a služobnou pohotovosťou. V oboch prípadoch je však nesporné, že ide o výkon štátnej služby. Žalovaný ďalej poukázal na čl. 15 Smernice, ktorý umožňuje dohodnúť aj priaznivejšie podmienky, napr. v kolektívnych zmluvách. Preto poukázal na Kolektívne zmluvy z rokov 2019 až 2022, ktoré rozvrhujú služobný čas na vykonávanie štátnej služby a služobnú pohotovosť.

Podľa Smernice priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní nesmie prekročiť 48 hodín vrátane nadčasov, pričom týždenný pracovný čas pre každého zamestnanca musí byť ustanovený zákonom, správnym opatrením alebo kolektívnou zmluvou. Smernica tiež umožňuje ustanoviť odlišné referenčné obdobie iné ako 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase. Článok 16 Smernice stanovuje na účely uplatnenia maximálneho týždenného pracovného času referenčné obdobie na 4 mesiace. Článok 17 ods. 3 Smernice poskytuje protipožiarным službám možnosť uplatnenia výnimky a určiť dlhšie referenčné obdobie prípadne na 6 mesiacov, alebo ak je to uvedené v Kolektívnych zmluvách, tak na celých 12 mesiacov. Podmienkou uplatnenia takéhoto iného referenčného obdobia navyše je, že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný náhradný čas odpočinku alebo (vo výnimočných prípadoch), kde z objektívnych dôvodov nie je možné poskytnúť taký čas odpočinku, sa príslušným pracovníkom poskytne primeraná ochrana. Zákon č. 315/2001 Z. z. upravuje limity dĺžky služobného času tak, že pri rovnomernom služobnom čase je služobný čas príslušníka 40 hodín týždenne. Podľa § 91 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z. možno hasičovi prikázať v kalendárnom roku službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín, čo je v priemere 5,7 hodín týždenne. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka riadneho služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. V zmysle kolektívnych zmlúv hasiči vykonávajúci štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom majú výkon štátnej služby v rámci 12 hodinového riadneho služobného času alebo služobný čas rozvrhnutý na 17 hodín/16 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v trvaní 7/8 hodín v jednej 24 hodinovej zmene. Čo sa

týka referenčného obdobia, tak nerovnomerne rozvrhnutý pracovný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.; uvedené obdobie však neodporuje tomu, aby bolo dodržané zákonné ustanovenie 40 hodín priemerného týždenného služobného času v súlade s rozvrhnutými službami. Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako je tomu v Smernici, zákon č. 315/2001 Z. z. a kolektívne zmluvy dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok.

Žalobca si svojou žalobou uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá mu mala byť spôsobená v dôsledku porušenia práva európskej únie, konkrétne Smernice 2003/88/ES. Náhradu škody vyjadril odpracovanými hodinami nad maximálne povolený čas 48 hodín týždenne, počnúc rokom 2020 a ocenil ju priemerným hodinovým príjmom žalobcu, t. j. žalobca odvíja hodinovú sadzbu od služobného platu žalobcu. Žalovaný uviedol, že služobné dni žalobcu sú vopred plánované. S plánovaným rozvrhom služobného času je žalobca každý mesiac oboznámený najneskôr tri dni pred začiatkom nasledujúceho kalendárneho mesiaca. Žalobca počas svojho pôsobenia v Hasičskom a záchrannom zbore nijakým spôsobom nenamietal rozvrh služobného času (písomne ani ústne) a teda žalovaný má za to, že svoj súhlas s rozvrhnutím služobného času vyjadril (okrem podpisu plánu výkonu služieb) aj konkludentne tak, že konal podľa plánovaného rozvrhnutia služobného času, na výkon práce sa vždy riadne a včas dostavil a služobný úrad nemal pochybnosti o tom, že s takýmto rozvrhnutím služobným časom súhlasí. V roku 2020 bolo z celkového počtu hodín služobnej pohotovosti 665 hodín len necelých 15 hodín aktívna časť služobnej pohotovosti; v roku 2021 bolo z celkového počtu služobnej pohotovosti 693 hodín len necelých 12,8 hodín aktívna časť služobnej pohotovosti a v roku 2022 bolo z celkového počtu služobnej pohotovosti 720 hodín len necelých 28,4 hodín aktívna časť služobnej pohotovosti. Nemožno teda uviesť, že žalobca strávil všetky hodiny služobnej pohotovosti výkonom štátnej služby. Zároveň žalobca opomenul uviesť, že v Smernici sa stanovuje maximálny týždenný pracovný čas 48 hodín, avšak tento limit je priemer, ktorý možno vypočítať za referenčné obdobie nepresahujúce 4 mesiace. Do maximálneho času pre účely dodržiavania maximálneho týždenného času určeného Smernicou nemožno zarátavať čas, kedy žalobca čerpá náhradné voľno, dovolenku, dodatkovú dovolenku, PN-ku, OČR-ku, lekára, otcovskú dovolenku, alebo je na rekondičnom pobyte (benefit pre príslušníka; s účinnosťou od 01.01.2023 je možné vykonať rekondičný pobyt aj formou aktívneho odpočinku doma), pretože počas tohto času žalobca nepracuje podľa pokynov zamestnávateľa ani nevykonáva činnosti vyplývajúce z jeho popisu služobných činností. Preto nemožno takto strávený čas zarátavať do maximálneho týždenného pracovného času.

Mal za to, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom. Sám žalobca nejasným spôsobom stanovil „škodu“, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú mimochodom bol žalobca v zmysle platnej vnútroštátnej legislatívy odmeňovaný. Žalobca teda z hľadiska odmeny vyplatenej v predmetnom období za vykonanú štátnu službu nebol na svojich právach ukrátený. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že sa údajný zásah do jeho práv negatívne odrazil na jeho zdravotnom stave, alebo v jeho medziľudských vzťahoch. Ďalej poukázal na tabuľku pripojenú k žalobe, pričom túto nepovažuje za dôkaz, ktorý by preukazoval výšku nemajetkovej ujmy, nakoľko výpočet žalobcu je veľmi mátnuci a predstavuje skôr výpočet odškodnenia vo forme vyplatenia primeranej peňažnej náhrady škody formou doplatku. Nemajetková ujma žalobcovi však mohla vzniknúť až konkrétnym porušením ustanovení predmetnej Smernice a len v rozsahu tohto porušenia. Žalobca si uplatnil mzdový nárok vydávajúc ho za nemajetkovú ujmu vzniknutú v dôsledku údajného porušenia Smernice.

Čo sa týka posúdenia, či v prípade žalobcu došlo k porušeniu práva nad maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas, je potrebné zo strany žalobcu preukázať, či skutočne pracoval nad takýto limit za rozhodné obdobie. Nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú totiž hodinami nad maximálny limit pracovného času. Takisto je potrebné zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času u hasičov v referenčnom období. V neposlednom rade žalovaný upozornil na to, že žalobca pri vzniku služobného pomeru akceptoval všetky podmienky, ktoré sa vzťahujú na výkon štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru v zmysle zákona č. 315/2001 Z. z..

Určenie prípadnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy je na voľnej úvahe súdu, avšak žalobcom požadovaná výška je premrštená a absolútne neprimeraná, a to najmä s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmu žalobcu neporovnateľne vyššia. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cdo/19/2020, v zmysle ktorého určenie výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá nepodlieha žiadnemu hodnoteniu, naopak jej základom je zistenie skutkových

okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí aj v kontexte s ďalšími právnymi predpismi upravujúcimi obdobnú problematiku. Hoci výšku nemajetkovej ujmy súd určuje voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. o úvahu svojvoľnú. Žalobca neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady, pretože neuviedol, v čom tento údajný neoprávnený zásah spočíval. Vzhľadom na to, že ide o osobnostné práva, je potrebné nemajetkovú ujmu posudzovať v každom jednom prípade individuálne. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t. j. materiálnej satisfakcie) je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencie závažnej ujmy, ktorú treba riadne a konkrétne preukázať. Žalovaný na podporu svojho právneho názoru ohľadom priznania nároku na náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy poukázal na niekoľko rozhodnutí súdnych autorít Slovenskej republiky, napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/159/2019 zo dňa 27.05.2020, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/192/2019-310 zo dňa 29.10.2019, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017 zo dňa 05.12.2017.

Vzhľadom na námietku pôsobnosti Smernice, námietku nedostatku splnenia procesných podmienok, námietku premlčania a námietku nedôvodnosti žaloby, žalovaný v súlade so zásadou hospodárnosti konania v zmysle čl. 8 CSP a čl. 17 CSP navrhol, aby sa súd prvej inštancie pred ďalším postupom v konaní vysporiadal s vyššie uvedenými námietkami. V prípade, že sa súd prvej inštancie stotožní s vyššie uvedenými námietkami, navrhol, aby konajúci súd v tejto právnej veci konanie zastavil. V prípade, že sa súd prvej inštancie nestotožní s vyššie uvedenými námietkami, navrhuje súdu prvej inštancie, aby žalobu v celom rozsahu zamietol.

4. Žalobca vo svojom ďalšom vyjadrení v prvom rade poukázal na skutočnosť, že nemal žiadnu povinnosť upozorniť zamestnávateľa (ani žalovaného) na možnosť vzniku škody. Je absurdné, keď žalovaný, ktorý dlhoročne porušuje svoje povinnosti a vedome nerieši a udržiava ním vyvolaný stav, vyčíta jednotlivcovi, že svojho zamestnávateľa neupozornil na možnosť vzniku škody. K podaniu žaloby pristúpil až po tom, ako žalovaný napriek mnohým dlhodobým upozoreniam, sťažnostiam a desiatkam prehratých súdnych sporov v obdobných veciach tento protiprávny stav naďalej nijako neriešil. Žalobca ako pracovník je považovaný za slabšiu stranu v rámci pracovnoprávneho vzťahu, takže je nutné zabrániť tomu, aby ho mal zamestnávateľ možnosť v jeho právach obmedzovať.

Vo vzťahu k námietke premlčania uviedol, že je jednak neurčitá, ale tiež zmätočná. Žalovaný počíta hodiny žalobcu vychádzajúc zo 4 mesačného referenčného obdobia a aj námietku premlčania viaže na 4 mesačné referenčné obdobie, pričom sám neskôr uviedol, že vychádzať sa má zo 6 mesačného referenčného obdobia. Ak by sa vychádzalo zo 4 mesačného referenčného obdobia, nárok žalobcu by bol premlčaný v časti prvého referenčného obdobia, teda v období január až apríl 2020. Správne sa však má vychádzať zo 6 mesačného referenčného obdobia, z čoho vyplýva, že jeho nárok nie je premlčaný ani v časti, nakoľko prekročil maximálne prípustný pracovný čas stanovený Smernicou pre referenčné obdobie január až jún 2020 až v mesiaci jún 2020 a o tom, že prekročil maximálne prípustný pracovný čas stanovený Smernicou sa dozvedel po uplynutí celého referenčného obdobia, teda koncom mesiaca jún 2020, pričom žalobu súdu doručil v júni 2023.

Právna argumentácia žalovaného, podľa ktorej sa Smernica nevzťahuje na štátnu službu príslušníkov HaZZ vykonávajúcich zásahovú činnosť nezodpovedá interpretačnému záveru, ktorý v tejto otázke zaujal SD EÚ vo viacerých svojich rozhodnutiach, a to že výnimka uvedená v čl. 2 ods. 2 Smernice bola prijatá len na účel zabezpečiť riadne fungovanie služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu - napr. katastrofa. Je teda prirodzené, že služba z času na čas musí čeliť udalostiam, ktoré prirodzene nemožno predvídať, avšak za obvyklých podmienok činnosti s ňou spojené možno vopred plánovať vrátane pracovného času jej personálu v súlade s úlohami, ktoré boli na ňu prenesené. Táto služba sa teda nevyznačuje žiadnymi osobitosťami, ktoré by odporovali použitiu právnych noriem EÚ v oblasti ochrany bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov, takže sa na ňu nevzťahuje vylúčenie z pôsobnosti uvedené v čl. 2 ods. 2 prvom pododseku Smernice.

V otázke pasívnej vecnej legitímácie žalovaného odkázal na body 74 až 80 žaloby, v ktorých vysvetlil, prečo je štát pasívne vecne legitimovaný. Žalovaný je zodpovedný za prijatie všetkých opatrení legislatívnej aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu Smernice.

Žalovaný dospel síce k záveru, že ZoHaZZ považuje služobnú pohotovosť za súčasť služobného času, avšak aj z gramatického výkladu § 86 ods. 2 ZoHaZZ je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že zákonodarca služobnú pohotovosť nepovažuje za súčasť služobného času.

Ohľadom nároku na náhradu škody žalobca opätovne odkázal na body 90 až 101 žaloby, kde podrobne uviedol, akým spôsobom dochádza k zásahu do práva na ochranu zdravia a do práva na súkromie a rodinný život, pričom k porušovaniu týchto práva dochádza v príčinnej súvislosti s tým, že vnútroštátnou

právnou úpravou nebola žalobcovi poskytnutá ochrana v zmysle čl. 6 písm. b) Smernice, ktorá vo výsledku vedie k tomu, že žalobca musel na úkor svojho odpočinku, súkromia a rodinného života po práci reálne odpracovať viac, ako mal v zmysle Smernice. Žalobca pri výpočte hodín vychádzal z výplatných pásov, kedy v každom mesiaci v rámci referenčného obdobia spočítal fond pracovného času, nadčasy a neaktívnu časť služobnej pohotovosti, pričom za každý mesiac vyšiel určitý počet hodín, ktorý následne spriemeroval a vyšiel priemerný týždenný služobný čas za referenčné obdobie. Pokiaľ z daného referenčného obdobia vyplynulo, že došlo k odpracovaniu nad rámec 48 hodín, predmetné hodiny, ktoré boli nad rámec, žalobca ocenil spôsobom uvedeným v žalobe.

Pokiaľ ide o osobitný systém sociálneho zabezpečenia, v dôsledku nesprávnej transpozície sa žalobcovi značná časť reálne odpracovaných hodín ani nezarátava do dôchodku, v dôsledku čoho bude mať výrazne nižší dôchodok, než aký by mal, keby bola Smernica transponovaná správne. Ďalej poukázal na skutočnosť, že pokiaľ pracovník čerpal dovolenku alebo bol práceneschopný, a teda reálne odpracoval menej, nemôže sa to v rámci referenčného obdobia spriemerovať s inými obdobiami, kedy odpracoval viac. Preto je potrebné pri výpočte priemerného týždenného pracovného času postupovať tak, aby výsledný priemerný týždenný pracovný čas nebol znížený v dôsledku čerpania dovolenky alebo práceneschopnosti.

K výške nároku na náhradu nemajetkovej ujmy uviedol, že v prejednávanej veci nárok žalobcu ani zďaleka nepresahuje náhradu, ktorú umožňuje priznať zákon o obetiach trestných činov; jeho nárok je menší ako jedna tretina sumy, ktorú umožňuje priznať predmetný zákon. V jeho prípade dochádza k zásahom do osobnostných práv nepretržite od roku 2008, pričom vzhľadom na postoj žalovaného je pravdepodobné, že do jeho práv týmto spôsobom bude dochádzať počas celého služobného života žalobcu.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, vrátane tých uvádzaných v žalobe, navrhol, aby súd vyhovel žalobe v celom rozsahu.

5. Žalovaný v celosti zotrval na svojom podanom vyjadrení zo dňa 18.09.2023, aj na svojej skutkovej a právnej argumentácii konštantne zastávanej od počiatku konania. Poukázal na fakt, že žalobca si do svojho výpočtu výšky náhrady škody zahrnul aj odpracované hodiny za to obdobie, ktoré žalovaný považuje v zmysle vznesenej námietky za premičané, čím si žalobca účelovo navyšuje celkovú výšku požadovanej sumy. Je nepochopiteľné, prečo sa žalobca domáha náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú vyčíslil podľa celkového počtu hodín, ktoré mal údajne odpracovať nad rámec stanovený Smernicou a podľa hodinovej sadzby funkčného platu žalobcu. Za žiadnych okolností nemožno nemajetkovú ujmu vypočítať tabuľkovo na základe akéhosi univerzálneho vzorca, ktorý vo svojom výsledku zodpovedá mzdovým nárokom. Ďalej uviedol, že doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s čl. 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne. Ide o čas, ktorý zo započítavania do maximálneho týždenného pracovného času vyraduje priamo Smernica v čl. 16 písm. b) druhá veta. Vzhľadom na uvedené absolútne nesúhlasil s výpočtom priemerného týždenného pracovného času žalobcu.

Má za to, že žalobca doposiaľ v konaní nepreukázal zásah do jeho súkromného, rodinného života a najmä zásah do medziľudských vzťahov či nepriaznivost' zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej značnej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje. Z argumentácie žalobcu sa možno domnievať, že svoju ujmu v skutočnosti vidí v tom, že nebol za odslúženie určenej služobnej pohotovosti dostatočne ohodnotený a nie v tom, že mal byť prekračovaný 48 hodinový týždenný pracovný čas.

Smernica jasne vymedzuje, čo je to pracovný čas a zároveň ho oddeľuje od času odpočinku. Cieľom Smernice nie je, aby sa do maximálneho týždenného pracovného času započítaval aj čas odpočinku, inak by ho nerozlišovala. Práve naopak, Smernica považuje za potrebné, aby mal pracovník dostatočný čas na odpočinok a zároveň stanovuje hranicu maximálneho priemerného týždenného pracovného času. Pojem „maximálny týždenný priemerný pracovný čas“ je treba ďalej rozdeliť a definovať. „Maximálny“ definuje určitú hornú hranicu počtu hodín, ktorú nemožno prekročiť. V tomto prípade ide o hranicu 48 hodín „týždenne“, čo predstavuje 7 dní. Zároveň poukazoval na to, že nejde o striktné 7 dní kalendárneho týždňa (t. j. pondelok - nedeľa), čo vyplýva z článku 6 písm. b), ktorý hovorí o období siedmich dní a teda ide o určité obdobie siedmich po sebe nasledujúcich dní, ktoré nemusia začínať pondelkom kalendárneho týždňa. Článok 6 Smernice zároveň pojednáva o „priemernom“ čase, teda nemožno hovoriť o doslovnom výklade, že každých 7 po sebe nasledujúcich dní musí byť striktné dodržaná horná hranica 48 hodín. Smernica pojednáva o priemere za určité obdobie a v čl. 16 písm. b) je referenčné obdobie štvormesačné. Ustanovenie čl. 17 ods. 3 písm. b) bod iii) Smernice povoľuje, aby sa členské štáty odchýlili od ustanovenia čl. 16 a referenčné obdobie si upravili podľa čl. 19, a to na referenčné

obdobie nie dlhšie ako 6 mesiacov. V zmysle uvedeného mal za to, že pojem „priemerný“ je teda možné vykladať ako priemerný maximálny týždenný čas v referenčnom období šiestich mesiacov a teda v priemere nemôže tento čas prekročiť 48 hodín každých 7 po sebe nasledujúcich dní.

Predložený rozpis odpracovaných hodín žalobcu v žalobe je v absolútnom nesúlade so Smernicou a rovnako aj s jej princípmi a zásadami, na ktorých je postavená. Skutočnosť, že ide o druh sociálneho práva európskej únie, ktorým sa stanovili minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času, nezakladá právo zamestnancom, respektíve v tomto prípade príslušníkom Hasičského zboru, aby svojvoľne a bezdôvodne započítavali do odpracovaných hodín aj hodiny času odpočinku, ktoré sú síce započítané v systéme SAP, ale len na účely výpočtu mzdy a teda neodzrkadľujú reálne číslo odpracovaných hodín. Ide o dni rôznych druhov voľna, ktoré sú zákonom alebo kolektívnou zmluvou priznávané, nakoľko práve takéto dni majú za cieľ dosiahnuť ochranu bezpečnosti a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času. Z hmotnoprávneho hľadiska je správnym postupom vypočítanie skutočného priemerného týždenného pracovného času žalobcu po zohľadnení dovolenky, dodatkovej dovolenky, rekondičných pobytov, voľna vyplývajúceho z kolektívnej zmluvy, náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok a všetkých iných neprítomností v rámci konkrétnych referenčných období, za ktoré mal údajne žalobcovi vzniknúť nárok vyplývajúci z nemajetkovej ujmy. Rozhodujúcou skutočnosťou nie je plán služieb hasičských jednotiek, ale to, koľko času konkrétny príslušník skutočne strávil pracovným časom priemerne za týždeň v rámci konkrétneho referenčného obdobia. Ani čiastočne nestotožňuje so žalobcom uplatneným nárokom a navrhuje, aby súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol.

6. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa čl. 288, čl. 291 Zmluvy o fungovaní EÚ, čl. 6, čl. 16 písm. b), čl. 17 ods. 1, ods. 2 Smernice, čl. 7 ods. 2, ods. 5, čl. 19 ods. 1, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, §85 ods. 1, ods. 2, § 86 ods. 1, § 91 ods. 1, § 92 ods. 1, ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z., § 11, § 13 ods. 1 a § 101 Občianskeho zákonníka.

7. Súd prvej inštancie, na základe vykonaného dokazovania, dospel k záveru, že žaloba je dôvodná čiastočne a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.000,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 35,36 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa v prvom rade vysporiadal s námietkou premlčania, pričom dospel k záveru, že námietka je dôvodná a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je za obdobie od 01.01.2020 do 30.06.2020 premlčaný. Súd prvej inštancie mal ďalej za to, že žalovaný je pasívne legitimovaný v spore, nakoľko Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, je zodpovedná za dodržiavanie, rešpektovanie a zabezpečovanie dodržiavania a rešpektovania práva európskej únie, preto je daná pasívna legitimácia žalovaného.

Ďalej súd prvej inštancie odkázal na rozhodnutia SD EÚ (C-429/09, C-397/01, C-46/93, C-48/93), z ktorých jednoznačne vyplýva, že výnimka v čl. 2 ods. 2 Smernice bola prijatá len na účel zabezpečiť riadne fungovanie služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu, napr. katastrofa, pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy.

Súd prvej inštancie rovnako ako v iných obdobných prípadoch dospel k záveru, že žalovaný vo vnútroštátnej úprave, konkrétne v zákone nepremietol 48 hodinový limit týždenného pracovného času, vyplývajúci z ustanovení Smernice a za takto vzniknutú škodu zodpovedá. Z ustanovenia § 85 ods. 1 ZoHaZZ vyplýva, že služobným časom príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, a je to 40 hodín týždenne. Podľa ust. § 92 ZoHaZZ služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času. Na zabezpečenie nevyhnutných úloh môže služobný úrad v odôvodnených prípadoch nariadiť príslušníkovi služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času v mieste vykonávania štátnej služby, v mieste pobytu alebo na inom dohodnutom mieste, s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia. Ustanovenie § 86 upravuje nerovnomerné rozvrhnutie služobného času a služobný čas príslušníkov, kedy nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov, dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch nesmie byť vyššia ako 18 hodín a celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni. Z týchto ustanovení mal súd prvej inštancie za to, že služobná pohotovosť sa nepovažuje za súčasť týždenného služobného času príslušníka, keďže bezprostredne nadväzuje na vykonanie štátnej služby.

Právna kvalifikácia služobnej pohotovosti sa premieta aj do spôsobu jej finančného odmeňovania, ktorá nemá povahu služobného platu; za služobnú pohotovosť patrí žalobcovi peňažná náhrada. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že zákon žiadnym spôsobom nereflektuje 48 hodinový týždenný limit pracovného času, ale oddelil pracovnú službu od pracovnej pohotovosti.

Z vyjadrení samotného žalovaného mal za preukázané, že žalobca v rozhodnom období odpracoval nad limit stanovený Smernicou, nakoľko ako hasič v štátnej službe odpracoval priemerný týždenný pracovný čas presahujúci priemerný týždenný pracovný čas stanovený v čl. 6 písm. b) Smernice, a preto sa mohol domáhať náhrady škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia. Rovnako považoval za preukázanú príčinnú súvislosť medzi porušením čl. 6 písm. b) Smernice a škodou, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času na odpočinok, na ktorý by mal nárok, ak by bol minimálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením dodržaný. Porušenie práv žalobcu považoval za dostatočne závažné, nakoľko porušenie je v zjavnom rozpore s judikatúrou SD EÚ v danej oblasti, pričom z danej judikatúry vyplýva, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas v zmysle Smernice. Za neoprávnený zásah do osobnostnej sféry žalobcu zo strany žalovaného posúdil nesprávne prebratie Smernice a túto skutočnosť posúdil ako spôsobilú privodiť následky neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu. Pri stanovení výšky náhrady za takýto zásah prihliadol na závažnosť ujmy, ktorá vznikla a na následky zásahu, resp. následky, ktoré by zásah bol spôsobilý vyvolať, ako aj na doterajšiu súdnu prax pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy v obdobných veciach. Žalobca bol v posudzovanom období ukrátený o čas, ktorý mohol tráviť regeneráciou svojich psychických či fyzických síl, odpočinkom, alebo budovaním vzťahov v rámci rodiny, alebo sa mohol venovať svojim záľubám, ale v dôsledku neimplementovania Smernice tento čas musel tráviť výkonom pracovnej pohotovosti, a to v čase nad rámec stanovený Smernicou. Nerešpektovaním Smernice pri rozvrhu pracovného času žalobcu došlo k zásahu do práv žalobcu na ochranu jeho zdravia, súkromného a rodinného života, zásahu do jeho osobnostných práv, chránených ustanoveniami Občianskeho zákonníka, pri ktorých žalobcovi patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Posúdenie výšky nemajetkovej ujmy je závislé od úvahy súdu, ktorá sa však opiera o preskúmateľné hľadiská. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške náhrady zohľadnil tú skutočnosť, že žalovaný zapríčinil, že tento stav trvá dlhodobo, to znamená niekoľko rokov, pričom sa neustále bráni zjednania nápravy. Zároveň zohľadnil aj skutočnosti uvádzané žalobcom počas jeho výpovede pred súdom, a to že dôsledkom nedostatku času venovať sa rodine začali jeho spory s manželkou a dcérou, pričom manželku má chorú, a preto aj odišiel do výsluhového dôchodku. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie prihliadol aj na rozhodovaciu prax všeobecných súdov v obdobných veciach a po zvážení okolností predmetného sporu za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch považoval sumu 6.000,- eur, ktorú zaviazal žalovaného zaplatiť a vo zvyšku žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 CSP, pričom pomer úspechu a neúspechu žalobcu predstavuje 67,68 % ku 32,32 %, preto žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 35,36 %. Žalobca síce požadoval, aby súd prvej inštancie v tomto prípade posúdil procesný úspech len vo vzťahu k výsledku sporu ohľadne základu nároku a čiastočné zamietnutie žaloby by tak nemalo vplyv na rozhodnutie o trovách konania, avšak súd prvej inštancie pre zmenu zákonnej úpravy CSP a absentujúcu právnu úpravu umožňujúcu odvíjať výšku nároku od základu rozhodnutia, rozhodoval iba podľa ust. § 255 CSP.

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie obe sporové strany.

9. Žalovaný podal odvolanie proti prvému a tretiemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobca v priebehu konania preukázal všetky tri podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody, a to porušenie Smernice členským štátom, vznik škody a existenciu priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti medzi nimi. Žalovaný sa s týmto názorom nestotožňuje, nepovažuje ho za právne správny. Zastáva názor, že súd prvej inštancie predmetnú právnu vec nesprávne právne vyhodnotil. Zotrvával na svojej právnej a skutkovej argumentácii konštantne zastávanej od počiatku konania, pričom si v podrobnostiach dovolil zotrvať na všetkých písomných vyjadreniach, ústnych prednesoch na pojednávaniach vo veci samej a v celosti na ne odkázal.

Nesúhlasil s argumentáciou, že by bol čl. 6 písm. b) Smernice vo vzťahu k žalobcovi porušený z dôvodu nesprávnej transpozície Smernice, nakoľko predmetná argumentácia je v rozpore s logikou právnych noriem. Bez bližšieho zaoberania sa počtom odpracovaných hodín v zmysle článku 2 Smernice s prihliadnutím na dni neutrálne podľa článku 16 písm. b) Smernice a na referenčné obdobie podľa

článku 19 nemožno konštatovať, že by skutočnosť, že žalovaný nesprávne, resp. neúplne prebral Smernicu do právneho poriadku Slovenskej republiky zakladala porušenie predmetného článku. Aby mohol súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku skonštatovať, že uplatnený nárok je dôvodný, musel by žalobca v prvom rade preukázať, že zákon č. 315/2001 Z. z. prebral Smernicu nesprávne, t. j. musel by poukázať na také ustanovenia zákona, ktoré by boli v rozpore so Smernicou. Zároveň žalovaný apeloval na skutočnosť, že právo posudzovať súlad slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných predpisov platných na území SR so smernicou EÚ bez akýchkoľvek pochybností nespadá do kompetencie súdu prvej inštancie.

K otázke pasívnej legitímácie žalovaného zotrval na svojich doteraz prezentovaných argumentoch a dodal, že Slovenská republika nemôže niesť zodpovednosť za prípadnú nesprávnu aplikáciu Smernice na pracovnoprávny vzťah žalobcu u jeho zamestnávateľa. Žalovaným je v tomto súdnom konaní Slovenská republika, ktorá má podľa žalobcu zodpovedať za škodu, ktorá mala vzniknúť nesprávnym prebratím, nie aplikáciou, Smernice. Slovenská republika však nie je zamestnávateľom žalobcu a nie je ani orgánom, ktorá by sa na aplikácii Smernice podieľala. Akýkoľvek nárok žalobcu z iného ako žalovaného titulu totiž nie je predmetom tohto súdneho konania. Súd prvej inštancie teda nesprávne právne posúdil otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v tomto konaní.

Ohľadom pracovného času uviedol, že súd prvej inštancie pri svojich výpočtoch vychádzal z fondu služobného času, čím došlo k nesprávnym právnym, ako aj skutkovým zisteniam. Vo vzťahu k ust. § 97 ods. 1 ZoHaZZ žalovaný uviedol, že z daného ustanovenia nikdy nevyplývalo, že by sa časy tam uvedené mali považovať za pracovný čas. V žiadnej časti uvedeného ustanovenia nie je ukotvené, že by dovolenka či iné platené služobné voľno bolo služobným časom. Tieto časy sa iba posudzujú ako výkon štátnej služby z dôvodu, že tieto sa zapisujú do tzv. plachty služieb, ktorú predložil žalobca, z dôvodu, že táto na konci každého mesiaca je odoslaná na mzdové oddelenie a je z nej tvorená výplatná páska. Z čl. 2 ods. 1 a 2 Smernice vyplýva rozdiel medzi pracovným časom a časom odpočinku, teda časom, ktorý sa na účely výpočtu priemerného pracovného času v zmysle článku 6 písm. b) Smernice započítava do odpracovaných hodín a čas, ktorý sa do odpracovaných hodín nezapočítava. Zákon č. 315/2001 Z. z. síce v § 97 ods. 1 posudzuje určitý čas odpočinku ako služobný čas, avšak takýto čas nie je služobným časom. Žalovaný má však za to, že odpoveď na bližšiu definíciu článku 6 písm. b) ohľadom „pracovného času“ je nevyhnutné hľadať v Smernici samotnej a nie v § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. tak, ako to urobil žalobca, pretože ak súd prvej inštancie prijme názor, že Smernica bola transponovaná nesprávne, tak nemožno náhodne spájať dva predmetné právne predpisy. Vo vzťahu k priemernému času mal žalovaný za to, že pojem „priemerný“ je potrebné vykladať ako priemerný maximálny týždenný čas v referenčnom období šiestich mesiacov a teda v priemere nemôže tento čas prekročiť 48 hodín každých 7 po sebe nasledujúcich dní.

K otázke nemajetkovej ujmy poukazoval na fakt, že dôkazné bremeno v spore zaťažuje žalobcu, ktorý mal povinnosť preukázať skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že mu v dôsledku nesprávnej transpozície Smernice a následného prekračovania maximálneho týždenného pracovného času vznikla nemajetková ujma, na ktorej reparáciu je potrebné priznať aj náhradu v peniazoch. Zastával názor, že pri určovaní konkrétnej výšky náhrady za spôsobenú ujmu, mal súd prvej inštancie zohľadňovať nielen primeranosť k iným finančným kompenzáciám, ale prihliadať na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Poukázal na niekoľko najnovších rozsudkov v obdobných veciach na západnom Slovensku, v ktorých náhrada nemajetkovej ujmy priznaná nebola. Zároveň uviedol, že náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 6.000,- eur nebola zo strany súdu prvej inštancie vysvetlená, súd prvej inštancie nešpecifikoval svoju úvahu, ktorá ho k uvedenému záveru viedla tak, aby ju bolo možné označiť za preskúmateľnú a súladnú s princípom spravodlivosti. V tomto súdnom konaní nebolo ani na základe výpovede žalobcu ani iným dôkazným prostriedkom preukázané ako súčasný stav zasahuje do osobnostnej sféry žalobcu ako základný predpoklad pre vznik nemajetkovej ujmy. Skutočnosť, že žalobca namieta celkovú organizáciu pracovného času, t. j. nerovnomerné rozloženie pracovného času, je podľa názoru žalovaného vecou medzi žalobcom a jeho služobným úradom, uvedené nespadá pod charakter žalôb o ochranu osobnosti, inak povedané žalovaný nevidí priamu a bezprostrednú príčinnú súvislosť medzi ujmomou spôsobenou žalobcovi v dôsledku nesprávnej transpozície Smernice a organizáciou pracovného času, ktorú žalobca namieta. Z výsluchu žalobcu nie je podľa názoru žalovaného zrejماً dôvodnosť žalobcom uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobca neosvedčil dôvodnosť ani výšku ním uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko z výsluchu nie je preukázaná priama a bezprostredná príčinná súvislosť medzi žalobcom utrpenou ujmomou v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice, keďže žalobca

na osvedčenie svojho nároku nešpecifikoval žiadne konkrétne negatívne zásahy, ktoré by utrpel vo svojom súkromnom živote. Poukázal pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/108/2009 zo dňa 19.05.2010, v zmysle ktorého len subjektívne vnímanie navrhovateľky, že uvedeným postupom zamestnávateľa došlo k takému zásahu, v dôsledku ktorého to malo vplyv na jej zdravotný stav, ako aj spoločenské postavenie, prípadne na správanie sa osôb v jej okolí, nemožno považovať za založenie nároku na ochranu osobnosti a z toho vyplývajúceho práva na poskytnutie primeraného zadosťučinenia a práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Pri výpočtoch priemerne odpracovaných hodín týždenne, ktoré počas konania žalobca predložil, mal za to, že žalobca vychádzal čisto iba z výplatných pásov, ktoré definujú hodiny, za ktoré žalobcovi patrí mzda. Tieto sa ale nezaoberajú rozdielom medzi pracovným časom a časom odpočinku, keďže aj za hodiny času odpočinku patrí žalobcovi mzda vo výške platu a tieto sú zohľadnené na výplatných páskach. Tvrdenia žalobcu nie sú ničím odôvodnené, v tomto smere nepredložil žiaden dôkaz a preto je na mieste uviesť, že by sa mali považovať za nedokázané. Vo vzťahu k pracovnému času priložil výpočet v priemere odpracovaných hodín týždenne za žalované obdobie, čím opätovne chcel poukázať na nesprávne vysporiadanie sa s otázkou pracovného času žalobcu zo strany súdu prvej inštancie.

Zároveň odvolal proti tretiemu výroku napadnutého rozsudku, ktorým súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnej výške, t. j. 100 %. S týmto názorom súdu prvej inštancie sa nestotožňuje a mal za to, že nárok bol žalobcom nesprávne uplatnený a jedná sa o nesprávne právne posúdenie veci. V prípade, ak by odvolací súd vyhovel podanému odvolaniu, výrok o trovách konania musí byť v celom rozsahu zmenený v prospech žalovaného.

Na záver odvolaciemu súdu navrhol, aby rozhodol tak, že mení I. a III. výrok rozsudku súdu prvej inštancie tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietla.

10. Žalobca odvolaním napadol výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o náhrade trov konania, a to z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, pretože rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že právny názor súdu prvej inštancie, ktorým sa riadil pri rozhodovaní o trovách konania, bol odmietnutý Ústavným súdom SR ako rozporný s ústavou. Aplikácia procesných ustanovení tak, ako bola aplikovaná súdom prvej inštancie, by zaťažila žalujúcu stranu neprimeranou procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu v situácii, kedy je tento výsledok v sprevádzajúcej časti závislý na voľnej úvahe súdu. V tejto súvislosti žalobca poukázal na niekoľko rozhodnutí Ústavného súdu SR (III. ÚS 475/2018, II. ÚS 399/2019, II. ÚS 233/2022), z ktorých vyplýva, že pokiaľ príslušný súd skonštatuje zásah do osobnostných práv, má žalobca plný úspech v spore a teda mu patrí aj plný nárok na náhradu trov konania, pretože by nebolo spravodlivé požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. Žalobca bol úspešný v základe nároku, nakoľko bolo preukázané, že do jeho osobnostných práv bolo zasiahnuté v intenzite odôvodňujúcej priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a preto má nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Na základe uvedeného teda navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. tak, že odvolací súd priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a takisto aby žalobcovi priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

11. Žalobca sa zároveň vyjadril k odvolaniu žalovaného a mal za to, že odvolacie dôvody uvádzané žalovaným neboli naplnené, pričom sa stotožnil s výrokom I. a odôvodnením rozsudku, ktorý považoval za vecne správny a zákonný, s výnimkou výroku III. rozsudku.

K námietke žalovaného, že žalobca nepreukázal nesprávnu transpozíciu Smernice do vnútroštátneho práva uviedol, že žalobca nie je povinný preukazovať právne otázky, napriek tomu však v žalobe aj ďalších podaniach nesprávnosť transpozície vysvetľoval. Je bez akýchkoľvek pochyb, že ZoHaZZ umožňuje služobnému úradu rozvrhnúť príslušníkovi HaZZ jeho služobný čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v čl. 6 písm. b) Smernice, a to v dôsledku skutočnosti, že služobná pohotovosť nie je podľa ZoHaZZ považovaná za súčasť služobného času príslušníka HaZZ a je teda daný rozpor zákona s článkom 6 písm. b) Smernice.

Na námietku žalovaného, že je potrebné rozlišovať medzi štátom a zamestnávateľom žalobcu uviedol, že Smernica je určená žalovanému, ktorý zodpovedá za jej správne prebratie, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym prebratím Smernice do právneho poriadku je pasívne vecne legitimovaný žalovaný, pričom služobný úrad nič neporušuje a nie je dôvod na to, aby bol pasívne vecne legitimovaný, nakoľko len aplikuje zákon tak, ako bol prijatý v rámci ústavno-právnych štátnych mechanizmov.

Žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 18.09.2023 uviedol hodiny, na ktoré by sa podľa jeho názoru malo prihliadať, avšak tieto zarámcoval do nesprávneho 4 mesačného referenčného obdobia; nemôže ísť teda

o účinné popretie žalobcom tvrdených a preukázaných hodín, ktoré preukázal predložením výplatných pásov, nakoľko zákonite iné hodiny vyjdú v prípade, ak sa priemeruje 4 mesačné referenčné obdobie a iné, keď sa priemeruje 6 mesačné referenčné obdobie. Nie je možné pritom prihliadať na nové skutkové tvrdenia žalovaného prezentované v odvolaní, ktoré sú diametrálne odlišné od tých, ktoré vnesol do konania v rámci svojho vyjadrenia zo dňa 18.09.2023.

Žalobca poukázal na skutočnosť, že v prípadoch nerovnomerného rozvrhnutia pracovného času, ako je tomu u príslušníkov HaZZ, vrátane žalobcu, považuje za korektné a súladné s účelom ustanovenia čl. 16 písm. b) Smernice postupovať tak, aby doby dovolenky a doby pracovnej neschopnosti boli pri výpočte priemeru neutrálne, t. j. neboli vylúčené, ale aby vstupovali do výpočtu priemerného týždenného služobného času tak v časti doby trvania referenčného obdobia určeného v sedemdňových obdobiach, ale aj v časti služobného času určeného v hodinách, čím dôjde k ich neutralizácii v súlade s požiadavkou Smernice.

Dovolil si poukázať aj na skutočnosť, že ak by bola Smernica transponovaná správne a 8 hodín pohotovosti každý tretí deň by sa muselo považovať za služobný čas, nevyhnutným dôsledkom by bola skutočnosť, že žalobca by pracoval podstatne menej, čoho nevyhnutným dôsledkom je zase to, že tento čas by sa preliat z jednej množiny, ktorú tvorí náročná a riziková služobná činnosť, kde častokrát riskoval svoj život alebo mu ľudia zomierali pod rukami, do druhej množiny, ktorú tvorí súkromný a rodinný život, odpočinok od práce, resp. akékoľvek aktivity nesúvisiace so služobným zaradením žalobcu, a teda príčinná súvislosť medzi nesprávnou implementáciou Smernice a vznikom nemajetkovej ujmy u žalobcu je jednoznačne daná.

Mal za to, že súd prvej inštancie jasne uviedol, že nevychádzal len zo samotnej objektivity zásahu, ale že prihliadol aj na výsluch žalobcu, z ktorého vyplynulo, že nedostatok času venovať sa rodine kvôli enormnému počtu hodín strávených v práci sa prejavili napr. aj v sporoch s manželkou a dcérou. Taktiež súd prvej inštancie zohľadnil aj sankčnú povahu náhrady, keď pri rozhodovaní o výške zohľadnil tú skutočnosť, že žalovaný zapríčinil, že tento stav trvá dlhodobo, to znamená niekoľko rokov, pričom sa neustále bráni zjednania nápravy. Nad tento rámec súd prvej inštancie prihliadol aj na konkrétnu rozhodovaciu prax všeobecných súdov, pričom z odôvodnenia je zrejmé, že výšku priznanej náhrady neodôvodnil len a výlučne predchádzajúcimi rozhodnutiami všeobecných súdov. Hodnota určitej doby ľudského života zodpovedajúca uplynutému času je nevyčísliteľná, a ako správne poznamenal súd prvej inštancie, uplynutý čas už nie je možné žalobcovi vrátiť.

Na záver si dovoľil vo všeobecnosti vysloviť názor, že predmetné spory nie sú konaniami o ochranu osobnosti; ide o konania o náhradu škody z dôvodu porušenia európskeho práva EÚ, pričom vzhľadom na absenciu inštitútu, ktorý by pokrýval takýto druh sporov, sa per analogiam aplikujú príslušné ustanovenia o ochrane osobnosti. V týchto sporoch je však kľúčové osobitne sa vysporiadať so sankčnou funkciou náhrady. Výšku náhrady súd určuje podľa voľnej úvahy, domnieval sa však, že pri zohľadňovaní všetkých do úvahy prichádzajúcich kritérií v týchto konaniach osobitne vystupuje do popredia najmä dĺžka zásahu (dĺžka nastoleného protiprávneho stavu vyvolaného v priamom úmysle žalovaným), v spojení s postojom žalovaného, aký zaujal k predmetným sporom aj napriek všetkým okolnostiam.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. ako vecne správny potvrdil a vo výroku III. zmenil tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % a zároveň aby priznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

12. Žalovaný v reakcii na vyjadrenie žalobcu uviedol, že sa pridrižiava svojho odvolania v celom rozsahu, pričom trval na všetkých námietkach v ňom uvedených. Priznaním sumy 6.000,- eur žalobca demonštroval, že táto zodpovedá náhrade jeho nemajetkovej ujmy, čo potvrdil tým, že nepodal proti rozsudku súdu prvej inštancie v tomto výroku odvolanie. Žalovaný v uvedenom konaní vidí zrejmy rozpor, čo do dôvodov, ako aj hodnoty utrpenej ujmy žalobcu, ktorej má zodpovedať jej náhrada v peniazoch. Tvrdenia žalobcu naprieč predmetným konaním podľa názoru žalovaného spôsobujú zmätočnosť. Naďalej trval na skutočnosti, že súd prvej inštancie riadne preukázal, že k žiadnemu zásahu do práv žalobcu nedošlo a argument, že by Smernica nebola riadne transponovaná nemôže byť základom nároku žalobcu, a už vôbec nemôžu byť základom výpočtu nemajetkovej ujmy argumenty o rozdielosti odmeny za určenú a nariadenú služobnú pohotovosť. Poukázal na najnovšiu súdnu prax v obdobných veciach, a to vzhľadom na zmenu právnej argumentácie žalovaného v obdobných veciach. Vzhľadom na uvedené odvolaciemu súdu navrhuje, aby zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu žalobcu zamietla a žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

13. Žalobca v ďalšom vyjadrení poukázal na skutočnosť, že sa vo svojich predošlých podaniach vyčerpávajúco vyjadril ku všetkým relevantným otázkam, ktoré v predmetnej sporovej veci vyvstali, vrátane vyvrátenia všeobecných konštatovaní žalovaného, ktoré boli prezentované v jeho poslednom vyjadrení. Navrhol, aby odvolací súd po preskúmaní odvolania oboch strán sporu rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. ako vecne správny potvrdil a vo výroku III. zmenil tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % a priznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

14. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem) a po preskúmaní odvolaní, ako aj celého obsahu spisu, dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné v celom rozsahu. Odvolací súd preto výrok, ktorým súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na plnenie potvrdil. Odvolanie žalobcu proti výroku o náhrade trov prvoinštančného konania však považoval odvolací súd za dôvodné a napadnutý rozsudok preto vo výroku III. zmenil.

15. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 02.12.2025 podľa § 378 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP, pričom o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu upovedomené zákonným spôsobom.

16. Rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku I. vecne a právne správny, je výsledkom vykonaného dokazovania, a ako taký ho odvolací súd potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2 CSP). Odvolateľ v podaných odvolaniach neuvádzal podstatné, rozhodujúce, konkrétne právne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Na tomto mieste odvolací súd zdôrazňuje, že ide o konanie, v ktorom je súd viazaný žalobou, a teda aj odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolaní.

17. Po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci v zmysle § 215 ods. 1 CSP. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v danej veci zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia podľa § 220 CSP, nakoľko súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania a stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, riadne zhodnotil výsledky vykonaného dokazovania, keď rozviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých jednotlivých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. V odôvodnení svojho rozhodnutia špecifikoval, ktoré ustanovenia smernice 2003/88/ES, ako aj zákona č. 315/2001 Z. z. o hasičskom a záchrannom zbere v danej veci aplikoval. V dôvodoch svojho rozhodnutia primerane vysvetlil, že žalovaný je v konaní vecne pasívnym subjektom, nesúcim zodpovednosť, ale aj to, že bolo riadne preukázané, že žalobca utrpel nemajetkovú ujmu.

18. Žalobca si žalobou uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.865,20 eur, z dôvodu, že zo strany žalovaného došlo k pochybeniu tým, že nesprávne implementoval (resp. v časti neimplementoval) Smernicu európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003. Uviedol, že je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru a jeho služobný čas sa rozvrhuje na 16 hodinové zmeny, po ktorých nasleduje služobná pohotovosť v rozsahu 8 hodín. Výkon služobnej pohotovosti je rozdelený na aktívnu a neaktívnu časť, pričom služobné pohotovosti sú určované na čas nočných hodín a v prípade vyhlásenia poplachu počas služobnej pohotovosti sa mení služobná pohotovosť na prácu nadčas. Žalobca sa aj počas neaktívnej časti služobnej pohotovosti musí zdržiavať na pracovisku, z tohto sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy pripravený na vykonanie zásahu do jednej minúty. Napriek uvedenému sa neaktívna časť pracovnej pohotovosti nezapočítava do fondu pracovného času; z takto vykazovaného fondu pracovného času, ktorý nezohľadňuje neaktívnu časť pracovnej pohotovosti sa potom javí, že priemerný týždenný pracovný čas žalobcu neprekračuje 48 hodín, čo je však v rozpore so skutočnosťou.

19. Súd prvej inštancie žalobcovi priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 6.000,- eur, pričom vo zvyšku žalobu zamietol. Mal za to, že vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, najmä na skutočnosť, že žalobca v rozhodnom období pracoval nad limit stanovený Smernicou, v čoho dôsledku dochádzalo k zásahu do práva na ochranu zdravia a práva na súkromie a rodinný život, a s ohľadom na výšku nárokov priznávaných vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky v iných sporoch proti žalovanému, súdu prvej inštancie sa javilo ako spravodlivé stanoviť výšku náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcovi na

priznanú sumu. Prihliadol aj na skutočnosť, že žalovaný sám zapríčinil, že tento stav trvá dlhodobo, to znamená niekoľko rokov, pričom sa neustále bráni zjednania nápravy.

20. Občiansky zákonník v ustanovení § 11 priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu proti zásahom do osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Zákon nedefinuje pojem zásah ani nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté jej osobnostné práva. Je ním však bezpochyby tak aktívne konanie, ako aj pasívne správanie (zdržanie sa konania alebo jeho opomenutie), ktoré má v zákone uvedené znaky. Ak určité konanie vykazuje zákonné znaky zásahu do chránených osobnostných práv, má fyzická osoba právo postupovať v zmysle ust. § 13 OZ. K prostriedkom súdnej ochrany osobnosti podľa § 13 OZ patrí negatívna žaloba - právo domáhať sa upustenia od neoprávnených zásahov, reštitučná žaloba - právo domáhať sa odstránenia následkov neoprávnených zásahov a satisfakčná žaloba - právo na poskytnutie primeraného zadosťučinenia. Primerané zadosťučinenie sa chápe ako nástroj na odstránenie spôsobenej nemajetkovej ujmy, ide najmä o satisfakčný prostriedok, ale má aj sankčnú povahu, keďže zaplatenie zadosťučinenia predstavuje pre rušiteľa istú finančnú ujmu. V prvom rade je podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch skutočnosť, že morálna satisfakcia sa s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu javí ako nepostačujúca, pričom v dôsledku zásahu musí dôjsť k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti fyzickej osoby v značnej miere. Posúdenie splnenia tejto podmienky je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorý musí vychádzať z jednotlivých okolností, ako aj z celkovej povahy konkrétneho prípadu (uznesenie Ústavného súdu SR z 13. apríla 2011, sp. zn. III. ÚS 154/2011).

Podľa ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov je objektívnym kritériom posúdenia dôvodnosti priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zistenie, či fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 17.01.2019, sp. zn. 3Cdo/224/2018).

21. Aj v obdobných prípadoch, ako je prejednávaný, po zistení zásahu do osobnostnej sféry žalobcu porušením práva EÚ súdy použijú ust. § 11 až § 13 OZ pre stanovenie rozsahu a spôsobu náhrady ako nemajetkovej ujmy v peniazoch. Vychádzajú pritom aj z kritérií na stanovenie výšky takejto náhrady analogicky ako v prípadoch ochrany osobnosti. Prihliadajú teda na závažnosť ujmy, ktorá zásahom do práva žalobcov na odpočinok, súkromie a rodinný život vznikla, na následky takýmto zásahom vyvolané, na okolnosti zásahu a pri svojej úvahe vychádzajú tiež z náhrady nemajetkovej ujmy priznanej všeobecnými súdmi v iných skutkovo a právne obdobných sporoch.

22. V konaní vo veciach ochrany osobnosti platí, že dôkazné bremeno nesie žalobca, teda osoba, ktorá tvrdí, že jej bola spôsobená nemateriálna ujma neoprávneným zásahom. Žalobca teda musí dokázať existenciu zásahu, to znamená, že k určitému konaniu, ktoré je zásahom do práv žalobcu, skutočne došlo, ako aj súvislosť medzi zásahom a vzniknutou škodou. Žalobca nesie aj dôkazné bremeno týkajúce sa dokazovania predpokladov priznania primeraného zadosťučinenia.

23. V prípade námietok žalovaného, že žalobca v konaní nepreukázal zásah do súkromného práva, rodinného života či iný neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil v medziľudských vzťahoch, či nepriaznivost' zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej značnej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobcu požaduje, odvolací súd uvádza, že z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, resp. z priebehu celého konania je zjavné, že u žalobcu došlo v príčinnej súvislosti s porušením práva únie zo strany žalovaného ku vzniku škody (nemajetkovej ujmy), z dôvodu, že účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo podľa odôvodnenia Smernice zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník následkom vyčerpania alebo iného nepravidielného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie. K zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (článok 19 ods. 2 ústavy) jednoznačne došlo, pretože žalobca musel reálne odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle Smernice a musel tráviť čas v práci, prichádzal tak o čas, ktorý by mohol venovať rodine, záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s pracovným zaradením.

24. Z výsluchu žalobcu pritom vyplynulo, že je ženatý a má tri dcéry, pričom prevažne chodil domov unavený, z čoho bol nervózný a táto nervozita začala vplývať aj na jeho rodinu a vzťahy s manželkou a dcérami. Častokrát sa stalo, že po rušnej noci prišiel z práce neskôr ako mal, nakoľko bolo potrebné doplniť vozidlo a na ďalší deň prespal aj pol dňa, niekedy viac, čo spôsobovalo konflikty v rodine, najmä počas obdobia letných prázdnin, kedy žalobca potreboval oddychovať a nechcelo sa mu nikam ísť, kým jeho rodina chcela tráviť spoločný čas aktívne mimo domova. Žalobca uviedol, že aj do výsluhového dôchodku išiel z dôvodu, aby mohol tráviť viac času s rodinou, nakoľko práve jeho rodinný život trpel následkami porušenia práva EÚ zo strany žalovaného najviac; má totiž vážne chorú ženu, s ktorou sa snaží tráviť čo najviac času.

Súd prvej inštancie pri určovaní výšky priznanej nemajetkovej ujmy vzal do úvahy všetky podstatné okolnosti, pričom poukázal na skutočnosť, že zásah do osobnostných práv žalobcu bol preukázaný. Správne zohľadnil aj intenzitu zásahu, trvania zásahu a dopad daného zásahu na život žalobcu. Vzhľadom na uvedené, pokiaľ ide o výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, tak odvolací súd je názoru, že v danom prípade sa súd prvej inštancie riadne vysporiadal so žalobcovi priznanou sumou vo výške 6.000,- eur a považuje ju za primeranú.

25. Neexistuje paušálny vzorec výpočtu resp. vyčíslenia nemajetkovej ujmy (táto nie je objektívne kvantifikovateľná), a preto sa spôsob ustálenia výšky nemajetkovej ujmy odvíja od konkrétnej povahy posudzovaného prípadu. V predmetnej veci išlo o zásah do osobnosti žalobcu spôsobený porušením maximálneho limitu týždenného pracovného času, keď do pracovného času, resp. služobného času žalobcu, neboli zahrnuté hodiny ním odpracovanej určenej a nariadenej pracovnej pohotovosti; na prvý pohľad sa javí, že vnútroštátna právna úprava je v súlade s právom Únie, problém je ale vo výklade pojmu „pracovný čas“, keďže z ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času, a práve v tom spočíva rozpor s právom Únie.

26. Irelevantnou sa javí aj odvolacia námietka žalovaného, že žalobcom doložený výpočet priemerne týždenne odpracovaných hodín je nesprávny, nakoľko súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozsudku vysporiadal s predloženými údajmi ohľadom odpracovaných hodín žalobcu, pričom aj vyjadrením žalovaného mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca v rozhodnom období pracoval nad limit stanovený Smernicou, v dôsledku čoho mu patrí právo domáhať sa náhrady škody vzniknutej porušením práva EÚ.

27. Pojmy „pracovný čas“ a „čas odpočinku“ sa v zmysle Smernice nemôžu vykladať z hľadiska požiadaviek rôznych právnych úprav členských štátov. Súdny dvor opakovane konštatoval, že pojem „pracovný čas“ uvedený v smernici 2003/88 je autonómnym pojmom práva EÚ, ktorý treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel tejto smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Článok 2 ods. 1 a 2 smernice 2003/88 vymedzuje „pracovný čas“ ako „akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti...“ a „čas odpočinku“ ako „akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom“. Ako Súdny dvor zdôraznil vo svojej judikatúre, rozlišovanie je binárne: buď je určitý čas pracovným časom, alebo nie je. Normotvorca teda nepovažoval za vhodné stanoviť nijakú ďalšiu kategóriu alebo kategórie, pomocou ktorých by umožnil určité rozlišovanie alebo nuansy. Súdny dvor v rozsudku vo veci C-518/15 T. D. Q.. H.. predovšetkým zdôraznil, že členské štáty sa nemôžu, pokiaľ ide o určité kategórie hasičov prijatých do verejných hasičských služieb, odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení Smernice vrátane pojmov „pracovný čas“ a „čas odpočinku“. Smernica neumožňuje ani to, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“, ako je definícia uvedená v tejto Smernici. Smernica síce stanovuje možnosť členských štátov uplatňovať alebo prijímať ustanovenia, ktoré sú priaznivejšie pre ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov, ale táto možnosť sa neuplatňuje na definíciu pojmu „pracovný čas“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove z 24.11.2020 sp. zn. 15Co/6/2020).

28. Osobitne v prípade hasičov Súdny dvor potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždňový pracovný čas ustanovený smernicou (rozsudok C - 429/09, C - 52/04). Z dôvodu, že žalobca počas výkonu služobnej pohotovosti musí byť k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, t. j. v mieste výkonu práce, je potrebné celý služobný čas pohotovosti započítať do jeho pracovného času.

29. Podľa názoru odvolacieho súdu vnútroštátna právna úprava v zmysle zákona č. 315/2001 Z. z. v dôsledku nedostatočného transponovania smernice 2003/88/ES umožnila zamestnávateľovi, resp. služobnému úradu rozvrhnúť žalobcovi služobný čas tak, že tento presiahol maximálnu hranicu, stanovenú v čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES, v dôsledku čoho žalobca v rozhodnom období vykonával prácu nad čas povolený právom Únie, kedy sa vyžadovalo, aby bol nepretržite dostupný a plne k dispozícii svojmu zamestnávateľovi, pričom preukázane došlo k zásahu do práva žalobcu na súkromie, ktorého súčasťou je aj právo na rodinný život, teda právo utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Žalobca sa objektívne nemohol venovať rodine v rozsahu, v akom by chcel, ale najmä nemohol so svojim časom voľne nakladať, nemohol sa venovať svojim záľubám. Pre nedostatok času nemohol ani oddychovať, hoci relax je vzhľadom na rizikovosť jeho práce nesmierne potrebný. Právo na odpočinok bolo u žalobcu permanentne niekoľko rokov porušované, napriek tomu, že plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy, ktoré neraz vyžadujú aj nasadenie vlastného života (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31.01.2023 sp. zn. 13Co/7/2022).

30. Odvolací súd ešte dodáva, že čo sa týka pasívnej vecnej legitímácie, ktorú žalovaný namietal, Slovenská republika, v zastúpení Ministerstvom vnútra SR, predstavuje garanta riadnej transpozície Smernice do zákona č. 315/2001 Z. z., pokiaľ ide o nezapočítanú pracovnú pohotovosť príslušníka HaZZ na pracovisku počas jej neaktívnej časti do pracovného času, keďže absentujúca alebo nesprávna transpozícia smernice EÚ do noriem vnútroštátneho práva je výsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu. Ide teda o objektívnu zodpovednosť štátu, ktorá tu existuje bez ohľadu na to, ktorý konkrétny verejný orgán sa porušenia práva EÚ dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť, a teda poukazujúc na uvedené, pasívna vecná legitímácia žalovaného je v predmetnom spore daná.

31. Žalovaný v odvolaní namietal aj výrok o trovách konania, avšak zjavne nesprávne, keď v odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnej výške. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 35,36 %, preto odvolanie žalovaného nebolo ani v tejto časti dôvodné.

32. Nakoľko ani v odvolaní žalovaný neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by iným spôsobom boli spôsobilé vyhodnotiť stav zistený prvoinštančným súdom, vo vzťahu k výroku I. odvolanie nepovažoval odvolací súd za dôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a podľa § 387 ods. 2 CSP sa stotožnil so skutkovým a právnym záverom súdu prvej inštancie.

33. Dôvodnou sa však ukázala odvolacia námietka žalobcu proti výroku o náhrade trov prvoinštančného konania. Súd prvej inštancie rozhodol tak, že pomer úspechu a neúspechu žalobcu predstavuje 67,68 % ku 32,32 % a preto mu priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 35,36 %. Tento postup považuje odvolací súd za nesprávny, nakoľko žalobca bol v základe svojho nároku úspešný v plnom rozsahu, pričom v prípadoch, v ktorých súd skonštatuje zásah do osobnostných práv, má žalobca plný úspech v spore a patrí mu preto plný nárok na náhradu trov konania, t. j. v rozsahu 100 %.

34. Na základe uvedeného odvolací súd v napadnutom výroku III. rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

35. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 CSP a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedopíňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené stranami sporu na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; strany sporu, ani nevzniesli žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk, by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.04.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti

Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp. zn. 5Cdo/218/2009, 3Cdo/51/2011, 3Cdo/186/2012, 7Cdo/56/2011).

36. Pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1, v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. Nakoľko odvolací súd vyhodnotil podané odvolanie žalovaného ako nedôvodné a odvolanie žalobcu ako dôvodné, potom mal v rámci odvolacieho konania úspech žalobca, a preto mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

37. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).